

troduzzjoni huwa ktieb ta' tama, grazzi wkoll għat-tobba u l-infermiera fil-ġlieda tagħhom kontra l-Covid-19. Mhux ta' b'xejn li l-ktieb huwa iddedikat "lill-awtoritajiet tas-saħħa ta' pajjiżna, lit-tobba, lill-infermiera u lill-ħaddiema għas-sehem li qegħdin jagħtu b'risq il-poplu tagħna waqt il-pandemija tal-Covid-19".

Dan il-ktieb jista' jinkiseb mill-ħwienet ewlenin jew mis-sit <https://bdl-books.com/product/fir-rutina-tal-kwarantina/>.

Kotba godda

Sfida ta' kull editur letterarju huwa dejjem l-ispazju u l-ħin. U għalhekk xieraq li nagħti titwila lejn xi kotba li laqtuni li ħargu riċenti. Żgur li dwar dawn il-kotba ser inkun qed nikteb xi ħaġa aktar 'il quddiem. Ċertament ktieb li ġibidli l-attenzjoni huwa Sister Clara il-Mara Midinba ta' Salv Sammut. Min jista' jifhem kif abbuż fit-tfulija jista' jbidel ħlejqja f'żewġ personalitajiet differenti: mara midinba u soru altruwista; mara li tħobb sesswalment b'għira li twasal għal att kodard, u soru li tikkastiga lil ġisimha b'mod aħrax biex titnaddaf minn ħtijietha u twestaq l-aktar att altruwista? Din hi grajja romantika u tragika ta' mħabba ġenwina, emozzjoni mqanqla, għira għamja, ħbiberija sinciera u tama ġdida. Dan huwa rumanz li fih jintwerew id-dgħufija u l-kobor tal-ħlejqiet umani fit-tajjeb u fil-ħazin, fil-waqgħat u fil-qawmien tagħhom. Min qara rumanzi oħrajn ta' dan l-awtur jista' jimmaġina x'wieħed ser ikun qed jistenna, pero' jidher li dan jaħraq aktar minn oħrajn speċjalment dawk antiki.

Ktieb ħelu li laqatni huwa Id-Daqqaq ta' Hamlin ta' Victor Fenech bi tpingijiet ta' Marisa Attard. Kull pajjiż, bħall-gzejjer Maltin, għandu l-leggendi tiegħu. Dawn huma stejjer li aktarx seħħew tassew imma li mażmien sarilhom xi tibdil jew xi zieda min-nies tal-lokal. Xorta waħda jibqgħu lwien letterarji ħelwin u xhieda tat-tradizzjonijietal-pajjiż

mnejn bdew.

Id-Daqqaq ta' Hamlin hi leggenda mill-Ġermanja li ġejja minn żmien medjevali, u li wara nterdet f'diversi pajjiżi. Ilium ma tmurx f'din il-belt sabiħa ta' Hamlin mingħajr ma tara din l-istorja riflessa kullimkien. Fiha ġibda turistika partikulari, u fiha wkoll tagħlima għal kull żmien.

Ktieb ieħor interessanti huwa Il-Prinċep tal-Birgu ta' Karmenu Mallia. Din il-grajja seħħet il-Birgu wara l-Ewwel Gwerra Dinjija. L-Inglizi ħallew lill-Maltin bil-ġuħ, f'għaks u f'telqa kbira. Il-poplu Malti ma setax ilaħhaq mal-ħajja. L-Inglizi ngħaqdu mal-Knisja biex iħallu lill-Maltin f'injoranza kbira. Manwel Dimech jispicċa eżiljat mill-gvern Ingliz għax ried jeduka lill Maltin.

Jorgos, żagħżuġh li jgħix il-Birgu, bin familja nobbli, kien student universitarju determinat u ma jaqta' qalbu minn xejn. Kien iħobb jikteb il-ħsus tiegħu fi djarju. Renza kienet ukoll studenta universitarja.

Tfajla Maltija b'missier ta' nisel Ingliz, li kien kurunell fl-Armata Ingliza. Il-Kanonku Federik għex l-Awstralja għal bosta snin u issa kien joqgħod Ħal Qormi.

Grajja mibnija fuq l-istorja ta' Malta mħallta ma' rakkont immaginarju li jħalli lill qarrej sal aħħar fuq ix-xwiek.

Kotba oħrajn li ċertament ser inkun qed nikkummenta dwarhom il-ġimghat li ġejjin huma Imkien għall-kenn ta' John P. Portelli u Katarsi ta' Alfred Palma u l-L-inventarju tal-kamra l-kaħla, Leanne Ellul.

Aħbarijiet Letterarji

NORBERT BUGEJA – WIEHED MILL-POETI FIL-FESTIVAL TRANSPOESIE

Il-Festival tal-Poezija TRANSPOESIE ser ikun qed jiġi organizzat għall-għaxar sena konsekuttiva minn EUNIC Brussels, l-Istituzzjoni Nazzjonali tal-Kultura tal-Unjoni Ewropeja. Din is-sena, minħabba l-pandemija, qari ser isir b'mod

virtwali u l-ftuħ uffiċjali ser ikun nhar it-23 ta' Settembru. Inhegġgikom li żzommu aġġornati billi tidhlu fis-sit: <http://transpoesie.eu/>. Sadanittant qed naqsam magħkom il-poezija tal-poeta Malti Dr Norbert Bugeja:

Insa li M'hijjex Hawn

Insa li m'hijjex hawn, u ersaq lejha

min-nofsinar tax-xatt li qatt ma ssemmi

ma tmurx tintesa fik it-togħma tiegħu:

insa s-sogħba tal-melħ taħraq f'għajnejha

u meta tersaq lej, la toqgħodx lura

mill-fwieħa ta' ħuġbejha huma u jibku

l-fdalijiet tal-jum idub f'nofs il-qiegħa.

Insa li m'hijjex hawn. La taqa' s-sirda

idhol għall-kenn taht is-saqaf ta' ħalqha

u tifhem għaliex qatt ma nstema' isbaħ

das-sigriet minn meta festsitulek hi.

Insa t-taħbit bla rażan ta' sidirha

fil-jum li fih miet is-sultan Uzzija

u imxi tul ix-xatt tad-diqa tagħha:

insa li m'hijjex hawn. Jekk

qatt tiftakar,

il-qiegħ ta' din il-kelma jaf jiċċara

u minnu, sa ma jisbaħ, jibqa' jinfdek

bla heda r-rifless kursar ta' ħarsitha.

Għal min qabizhom... Xpatapumm! Kotba u paroli għat-tfal

Kif hawn min jaf iżmien ta' pandemija Merlin Publishers ħadu l-inizjattiva biex aktar tfal ikollhom aċċess għall-Malti mitkellem. U hekk twieled Xpatapumm!

Xpatapumm! Kotba u paroli għat-tfal huwa l-ewwel podcast bil-Malti għat-tfal – naturalment kollu kemm hu aċċessibbli bla ħlas. Dan kien joħroġ kull nhar ta' Tlieta u hemm 11-il episodju. Kull episodju jinkludi konverżazzjoni qasira bil-Malti, kif ukoll qari ta' stejjer minn ktieb Malti differenti kull ġimgha.

Il-podcast hu pprezentat mill-Merlin flimkien mal-awtrici magħrufa Clare Azzopardi, u f'varji episodji se jkun hemm wkoll awturi oħrajn mistednin speċjali li se jaqraw.

Numru ġmielu ta' skejjel għażlu li jinkorporaw il-podcast Xpatapumm! fil-lezzjonijiet tagħhom u ħafna minn-

hom ħargu b'ideat eċċellenti ta' kif jagħmlu l-aħjar użu minn dawn il-podcasts:

- jingħata lit-tfal biex jissimghuh weħidhom wara ħin il-lezzjonijiet, ħalli l-għada jiġi diskuss online waqt il-lezzjoni tal-Malti

- bħala smiġh ta' Malti moqri u Malti mitkellem

- bħala listening comprehension, fejn wara li t-tfal jissimghu l-podcast isiru xi mistoqsijiet dwar il-kontenut

- bħala spunt għat-taħdit bejn it-tfal

- bħala spunt għal storytelling, fejn it-tfal jiġu mistiedna joħolqu kontinwazzjoni għall-istorja li tibda tirrakonta Clare Azzopardi

Xpatapumm! jinsab fuq il-pjattaformi ta' podcasting prinċipali, fosthom Spotify, Apple Podcasts, Breaker, Castbox, Google Podcasts, Overcast, Pocket Casts u RadioPublic. Però l-eħfef mod kif jiġi aċċessat huwa billi sempliciment wieħed imur fuq il-pagna ddedikata għas-sensiela:

<https://anchor.fm/merlin-publishers/>

Għalkemm dan il-podcast issa għadda, naturalment xorta l-episodji għadhom validissimi u għalhekk inhegġgħ li uliedna jagħzlu Subscribe/Follow.